

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Govor poslanca Božidara Raiča

v državnem zboru v 28. dan februarja.

Visoka zbornica! Prestolni govor 28. dne oktobra 1870 dal je nam pomirjajočo obljubo, da bode vlada jednako skrbela za duševne in gmotne koristi vseh narodov v državi; dalje, Avstrija ima biti zavetje za pravice svojih narodov in dežel, trajno bivališče pravici in pravej svobodi. In Njega ekselencija gospod ministerski predsednik je 15. dan februarja 1882 v 194. seji se izjavil: „Avstrija je Avstrija; biti mora združenišče za vse avstrijske narodnosti, katere živé enakopravno pod avstrijskim žeslom, združenišče, kjer tudi morejo uživati svoje pravice.“

Državni osnovni zakon z 21. dne decembra 1867 o splošnih pravicah državljanov za v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele pravi v članu XIX. tako le: „Vsi narodi so enakopravni in vsak narod ima nerušljivo pravo na varstvo in gojitev svoje narodnosti in jezika. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju priznana je od države. V deželah, v kojih biva več narodov, morajo se učilnice tako urediti, da vsak narod dobi potrebna sredstva izobraziti se v svojem materinem jeziku, ne da bi se silil k izučanju drugega deželne jezika.“

Sankcioniran osnovni zakon zagotavlja tedaj vsem narodom in deželah, ki so zastopane v državnem zboru, popolno enakopravnost v šoli, uradu in javnem življenju.

K tem narodom prištevajo se brez dvojbe tudi Slovenci, ki bivajo na Kranjskem, Spodnjem Štirim, jednom delu Koroške in v Primorji, se ve da v različnih deželah, vendar zdržama; pa slovenski narod so zadeli le redki žarki ustavnih dobrot.

Za resničnost te trditve govore sledeča fakta:

§. 39. zakona za Štiro z dne 8. februarja 1. 1869, ki se glasi: „Jeden deželni šolski nadzornik mora biti popolnoma več slovenščine“, se vzlic mnogim pritožbam trdovratno prezira. Sedanja vlada imenovala je za Štiro šolske svetnike, kojih nobeden ni zmožen slovenščine (Čujte! na desnici), četudi biva na Štirim 467.000 Slovencev, 785.000 Nemcev, četudi dajo Slovenci 10.000 in Nemci 12.500 vojaških novincev.

Za okrajne šolske nadzornike imenovali so se osebe, ki se jako malo brigajo za blaginjo sloven-

skega ljudskega šolstva, pač pa smatrajo za glavno nalogo ponemčevanje slovenske mladine. Največjo podporo imajo pa germanizatorji v okrajnih glavarjih in to povsod na Štirim in Koroškem.

Ravnateljstva in profesorska mesta nameščajo se redno brez razpisa s tujimi učnimi močmi, tako v Mariboru in Ptuiju (kjer je se ve da kmetijska šola, pa vrhovno vodstvo nauka je na Dunaji). Tako v Trstu, Gorici in Paznu, kamor so nedavno poklicali ravnatelja iz Sternberga. Domače profesorje skušajo počasi spraviti iz slovenskega ozemlja in nadomestiti jih s tujimi elementi, tako v Mariboru, Ptuiju, Celju itd. Dr. Vošnjak navel je 1881. leta sledeča slučaj. V Mariboru oglašilo se je šest prosilcev za mesto suplenta, ki so vsi bili zmožni slovenskega jezika, in to mesto dobil je žid (čujte! na desnici), če tudi se v Mariboru šolajo samo katoliki. V Trstu prosilo je 43 suplentov za izprazneno profesorsko mesto in mej temi sedem taci, ki so zmožni obeh deželni jezikov, ter so že suplirali po 5–6 let. To mesto dobil je najmlajši prosilec, kateri je supliral še le jedno leto in je bil domač učitelj pri baronu Pretisu. (Čujte! na desnici.) Tako se godi pod upravo sedanjega ministerstva. (Čujte! na desnici.) Domači sinovi se večinoma pošiljajo na Hrvaško ali sploh k našim jugoslovanskim bratom, posamični izmed njih morajo mnogo let suplirati, imamo pa tudi slučaje, da posamični izpitani učitelji morajo brez vsake službe v revščini živeti. Že nastavljene profesorje gonili so pa z jednega konca dežele na drugega, ker so se javno priznali za Slovence in kot taki delali za svojo narodnost. Ko bi c. kr. vlada skrbela, da se tuji elementi priučé slovenščini, predno se pošljejo v slovenske pokrajine, bi mi mnogo manj temu ugovarjali. Tako pa moramo kot težko obloženi davkoplačevalci in in avstrijski državljani slovesno protestovati proti takemu nepravilnemu postopanju cesarko-kraljeve vlade.

Poslednje dni izmislili so se nekaj pripravniki kurs za slovenske dečke, ki mislije ustopiti v gimnazijo, da le slovenski deček izgubi jedno leto. Ko bi bilo c. kr. naučno ministerstvo uvelo paralelke za štirske Slovence, kakor je bil to sklenil državni zbor, odpala bi izguba jednega leta za slovenske učence.

Resolucija z 23. dne aprila 1880, ki se glasi (čita): „C. k. vlada se naprosi, da v pokrajinah,

kjer bivajo Slovenci, v srednje šole, katero vzdržuje država, za učence slovenskega materinega jezika uvede ta jezik kot naučni jezik po meri nahajajočih se naučnih sredstev“, katero je v 79. seji IX. zasedanja vsprejela visoka zbornica, ostala je za gimnazije naše mrtvorjeno dete. Naučni minister je sicer jednemu izvrstnemu profesorju naročil izdelati naučni načrt, po katerem bi se dala izvesti ta resolucija. Ta naučni načrt leži pa tudi vsaj navidezno mrtev v naučnem ministerstvu, kajti nič ni zapaziti, da bi se ga kaj skušalo realizovati. Stara krivica se dalje praktkuje. Za Pazin se je razpisalo mesto učitelja s pristavkom, da kandidat mora biti več hrvatsko-slovenskega jezika. Mej prosilci bili so tudi taki, ki so zadoščevali tej zahtevi, vendar se je dalo dotično mesto prosilcu slovanščine nevesčemu. (Čujte! Čujte! na desnici.) Na deželni spodnji gimnaziji na Ptuiju dalo se je začetkom letošnjega šolskega leta mesto ravnatelja učitelju slovenščine nevesčemu, če tudi je deželni odbor imel 8 slovenščine zmožnih učnih močij na razpolaganje. V Trstu obiskovalo je v lani 117 Slovencev državno gimnazijo in za te Slovence odločeni so trije učni kursi za slovenščino, namreč za prvi in drugi razred I., za tretji, četrti, peti in šesti razred II. in za sedmi in osmi razred III. kurs. Slovensko društvo „Edinost“ prosilo je, da bi se še to leto razdelil drugi kurs v 2 oddelka in se v prihodnjem letu po predpisih ravnalo. (Dalje prih.)

K letošnjemu budgetu.

V državnem našem zboru debatuje se sedaj o državnem proračunu za 1885. leto. S tem seveda ne more biti rečeno, da govorniki razpravljajo suhoparno in težavno stvar, da kritikujejo dohodke in razhodke države, na končno tudi nasvetujejo pota, ki bi nas dovedla k enakotežju v državnem našem gospodarstvu. Opravičeno in hlinjeno nezadovoljstvo porabi marveč tako priliko, da kritikuje upravo, ki se plačuje iz državne blagajnice. In zlasti pri nas v Avstriji ne moremo pričakovati tistega čuda, da bi v budgetnih debatah čuli samo o budgetu. In letos je uprav najbolj potrebno, da opozicija ves svoj pesimizem privleče na dan in še jedenkrat „urbi et orbi“ s črnimi bojami naslika temno podobo našega finančnega stanja in protinemske uprave. To zato, da bodo bližajoči se nam kandidatski govori imeli „eine parlamentarische Weihe“.

LISTEK.

Častiti gospod dr. J. Z.!

(Konec.)

Gospod doktor, ali se še spominjate onega mrzlega večera minolega decembra, ko sva bila pri Ančniku v Šiški zašla v malo družbo domačih in tujih učenjakov? Razgovarjali smo se tudi o onem dragem spomeniku, ki je o šeststoletnici Slovenske Matici toliko tisoč po nepotrebnem požrl. Gotovo se še spominjate, kako sem jaz poudarjal nepresegljivo imenitnost slovenskega zgodovinskega, katerega delo je napolnilo polovico rečenega spomenika. Mož si bode, le počakajte vi zavidni mu domači in tuji učenjaki, zadobil nevenljivo slavo, ko bode to delo v nemščino preložil in objavil. Saj je to pravico izrečno si pridržal v Matičnih zapisnikih, z namenom, da bi mi nevedne slovenske ovčice tem bolj občudovale ga. Pri tej priliki sem tudi prvokrat slišal, da bi si mož to prelaganje svojega dela močno olajšal, ko bi ob jednem čital O. Lorenzovo: „Ge-

schichte König Ottokars II. von Böhmen und seiner Zeit“. To delo ni kaka knjižura, ampak debela, učena knjiga, ki šteje 758 strani, ter ti ponuja vse, kar koli ti srce poželi, celo ono „Škratu“ toli priljubljeno Reimchroniko. Ondanj „Brenclj“ se mora uvrstiti tudi mej „nehvaležno domovino“ predsednika-govornika pri valeti, ki je tako resnobno vprašal: kake zasluge pa ima „nehvaležno domovino“ zapuščajoč? Šuklje za slovensko slovstvo? Kaj nič ne veljajo toli imenitna zgodovinska dela, če prav v zobe bijejo Diodoru Sicilskemu, ki pravi: „zgodovina je oznanovalka resnice“. Kdo se pri tej priliki ne spominja onega lista, v katerem Ciceron nagovarja Luceja, naj sestavi zgodovino o Katalinovi zaroti? Še bolj pomenljiv pa je oni list cesarja Vera, v katerem prosi učenjaka in svojega učitelja Frontona, naj mu spiše zgodovino vojne s Parti. Isto se dandanašnji godi v vrstah mamelukov: resnico zavijajo v knjigah, in še rajši v novinah, v časopisih. Oni sestavek v stari „Presi“ od 11. jan. („Der südslavische Club“) je temu najočitnejša priča. Mej našinci pa le jednega ne sem naletel, da

bi bil spregledal zvezo mej rečenim dopisom in onimi stavki v štev. 2 zastarelih naših „Novic“: to je le mejsebojno zavarovanje kravic in telic, ki se nadaljuje v malo jasnem sestavku „časnikarski preklie“. O „Spectabilis“ respectabilis, ali nemate več črno na belem zapisanega, da mi navadni Slovenci imamo za 50% manj možjanov, kakor ta najgenijnejši, najduhovitejši, najpopolnejši, najnezmotljivejši Kranjec, ki „nehvaležno domovino zapušča“? Kaj pa molzna krava? Liliputanci si pripovedujejo premnoge povesti, kako so jo sikofanti sedaj na skrivnem, sedaj očitno molzli. Pa o tem molčimo, ker take stvari tudi v deveti deželi nekaternikom najhujše presedajo.

Takrat, nadejam se, mi „Slovenčevi“ prijatelji resnice in pravice ne bodo delali nepotrebne sitnosti. Pri tej priliki predsednika društva „Narodni dom“ očitno vprašam, ali sta ona dva „Slovenčeva“ pisatelja plačala zapadeni vsoti (100 in 500 gld). Če jima Busenbaum ne zadostuje, zatečeta naj se še k dosti starejšemu Filiutiju, ki ju bode s čudovitimi besedami v tr. —, cap. —, nr. —, popolnem za-

Ako pa finančnega vprašanja ne gledamo, ne sodimo s političnim očesom, uverjeni smo, da avstrijski budget, ki za letos določuje razhodke s 519 milijoni, a dohodke s 504 milijoni ni ne slab ne dober. Če bi mi živeli v državi, katero mrzel pot oblije pri besedi „deficit“, potem bi seveda imeli prav, če bi roke v žalosti sklepali nad nesrečnim našim finančnim stanjem. Toda v Avstriji smo se deficitu do dobrega že privadili, kakor se bolnik privadi dolgotrajni bolezni in že misli, da bode ozdravel, če se mu le nekoliko jame obračati na bolje.

Letošnji proračun dovršuje šestletno finančno dobo ministerstva Taaffe-Dunajevskega. Ta doba je zelo interesantna v Avstrije gospodarskem razvoju. Odlikuje se na dve strani: hitro so v tej dobi šli kvišku dohodki, a prav tako hitro skoraj so se množili razhodki. Ko je v 26. dan junija 1880, po nesrečnem diletantovanju barona Kriegsaua finančni portfelj prevzel sedanji minister dr. pl. Dunajevski, imela je naša država 340 milijonov letnih dohodkov; ta vsota se je nekako ponavljala izza ministrov dr. Brestelovega, torej izza 1869. leta. Za Dunajevskega pa so dohodki rasti kakor konoplje! V 5 letih pomnožili so se za 164 mil. V tem oziru bi se z nami morebiti mogla meriti jedino le Italija, kateri so tudi tako vzrastle v 5 letih dohodki, da je mogla regulovati valuto in uvesti zlato vrednost. Toda velik je razloček, s kakšnimi pripomočki se je to doseglo tukaj in tam. V Italiji se neso nalagali novi davki, dohodki so kraljevini rasti iz prave zemlje iz pomnožene narodne blaginje. Tudi pri nas se mora priznati, da se je zadnja leta okrepilo in nekako ozdravelo naše gospodarstvo, toda dohodki državni so vendar le v svojem večjem obsegu pomnožili se vsled povišanih in na novo izumljenih davkov. In baš dr. Dunajevski pokazal se je pravega mojstra na davčnem tem polju. Toda taka sredstva so samo od danes do jutri in zategadelj ni posebno dobro znamenje našega finančnega stanja, da so se v zadnjih 5 letih tako neprimerno hitro pomnožili državni dohodki.

Vendar pa se bi državljan sprijaznil tudi s temi naloženimi si žrtvami, iz ozirov na državno blaginjo bi se pokoraval takemu sistemu, če bi po tem takem res prišla država do zaželenega smotra, — da izgine državni deficit. Žalibog, da ne pride. Ako rasejo dohodki, rasejo prav tako močno tudi razhodki in tako se vrtimo v kolobarji naprej. Leta 1880. so znašali razhodki 390 milijonov, sedaj pa jih je že 519 milijonov. Če so se torej dobili 164 milijonov več, izdalo se je zato tudi 129 milijonov več, tako da prejšnjega deficita še zmiraj ostaja 15 milijonov. Zopet se je torej treba vprašati: kako odpraviti ta deficit? Minister je bil predložil davčno novelo, ki bi utegnila izravnati dohodke in razhodke v državi. Toda padla je, in sicer po pravici, ker je prejednostranska bila v dani podobi. Zopet je torej treba napravljati dolg, minister mora zateči se h kreditnim operacijam, obrniti se k staremu sistemu, kateremu smo se bili pred petimi leti slovesno odpovedali. V Avstriji imamo torej redko kombinacijo, da se apeluje i do obdavkovancev i do denarnega trga, ako hočemo zadovoljiti redne potrebe naše države.

Kedaj bode temu konec? Koliko je tu nešteti faktorjev, več ali manj važnih za hitrejši in boljši konec, za enakotežje v državnem gospodarstvu! Pomnoževati dohodke, zmanjševati razločke, to je

dovoljil. Vsa zadeva nas le uči, da prevelika radovednost nikdar ne ugaja. Ko bodeta zapadeni vsoti izplačala, zastavita lahko nove in potem jima bodem rad pristavil število k traktatu, kapitelju in numeri. Zastonj se pa pri nas še mačke ne —

Kdo se ne spominja one šepave izjave, katero so naši deželni poslanci pred jednim letom — natančno sv. Hodomira večer leta 1883 — prijavili slavni deželni vladi in tlačenemu slovenskemu narodu? Poslanci predočite si ono izjavo — pa predočite si tudi vse politiške in nepolitiške javne dogodke v naši deželi od 31. decembra 1883 sem do današnjega dne. Kdor vse javno pregleduje — in pri tem se mu ni treba še ozirati na sosedne slovenske pokrajine — in trezno premišljuje, trkal se bode pač na prsi rekoč: kam smo zašli? Pri Filipih, rekel sem lansko leto, se bomo videli! In res kak poraz, ko bi človek vsaj na debelo smel naštevati in presojsati vse napačne stopinje in razne prazne nade in obljube narodnih zastopnikov! A od tega dela me ne odvrtaajo besede Voltairjeve! „Kdor piše zgodovino svojega časa, pripravljen mora biti,

modrost modrosti. A če obdavkujemo državljanstvo, dati mu moramo z druge strani ekvivalent, narodnogospodarsk nadomestek, s katerim si more pomagati naprej. Semkaj spada tudi dobra, enakopravna uprava, ki mora svojstvu narodov biti primerna. A v tem in onem upravlja se pri nas jako jednostransko. Narodnogospodarske investicije in pomoči delijo se leta in leta le posamičnim, že naprej izbranim kronovinam. V državi, ki ima kakor naša, tako zelo pasivne dežele kot sta Galicija in Bukovina, ni ravno modro, da se baš v te kronovine vsako leto utaknejo milijoni državnega imetka, druge kronovine pa ne dobivajo niti najpotrebnejšega. Poleg te jednostranosti gospodarske vlada pa še nejednakopravna, naravnost krivična uprava. Tu bi se pač lahko pomagalo, če bi se hotelo narode imeti zadovoljne in vsaj tolažilo mirnega življenja dati jim za višje in višje davke! A tudi tedaj morala bi vlada biti „bona mater familiae“, kadar se govori o stvareh, kakeršna je Severna železnica etc. Dokler pa bode iz ozirov, ki narodno-gospodarski ne morejo biti obrazloženi, državni milijoni kot raki po noči lezli na Rotschildove travnike, tako dolgo ne pridemo naprej.

M.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 4. marca.

Praški odbor za **Metodovo slavnost** na Velegradu izdal je oklic, v katerem vabi vse prebivalce Česke, da se udeležijo mnogobrojno te slavnosti. Če tudi Ciril in Metod po pravici veljata za apostola slovanska, vendar naj se tudi Nemci udeležijo te slavnosti, kajti ta dva apostola imata velike zasluge, da se je katoliška vera utrdila na Českem, ter družijo oba naroda.

Pri obnem zboru **českega** društva „Komensky“ na Dunaji izrazil je grof Harrach svoje prepričanje, da bodo Čehi na Dunaji dosegli jednake pravice kakor Nemci. V vsakim dnu narašča česki življenj na Dunaji, in dolgo se mu ne bodo mogle zavirati njega pravice.

Centrarna komisija za obrtni pouk snide se po jednoletnem prestanku 9. t. m. Predsedoval jej bode sekijski šef Fidler in posvetovanja bode imela v poslopji naučnega ministerstva. Na dnevnem redu so poročila o organizaciji rokodelskih šol, ustanovitvi več rokodelskih šol, o organizaciji nadzorstva pouka v nadaljevalnih šolah, o organizaciji umeteljno-obrtnih šol v Pragi, o razširjenji Dunajske obrtne šole s tem, da se uvedejo večerni kurzi za mojstre in pomočnike, o razmerah obrtnega pouka v Krakovu, o ustanovi državnih obrtnih šol v Lvovu in Tanopolu, o otvorjenji českich kursov na državni obrtni šoli v Brnu, o ustanovitvi ključarske šole v Chotznu, o ustanovitvi več strokovnih šol, o podpori kamenoobrnih šol v Šleziji in strokovne šole v Kočevji, o organizaciji obrtnega pouka v Niksdorfu, o ključarske šoli v Sviatnikih, in o stanji rokodelskega pouka sploh. Poročevalec je sekijski sovetnik baron Dumreicher.

Vnanje države.

Dopolnilne volitve za **srbsko** skupščino so razpisane na 31. dan t. m. vsled kraljevega ukaza. Z letošnjim letom pa skupščini tudi poteče volilna doba. Letošnje zasedanje skupščine trajalo bo le tri tedne. Zaradi tega poda se samo kralj v Niš, kraljica pa ostane v Belemgradu.

Ruski car ne mara odpustiti grofa Tolstega. Ponudil mu je sedaj vilo Livadijo v Krimu, da se tja preseli proti koncu marca, da ozdravi. Kakor se govori, obdržal bode Tolstoj vrhovno vodstvo ministerstva notranjih zadev tudi tedaj, ko bode bival v Livadiji.

da mu bodo oporekali in očitali vse, kar je povedal, in tudi vse, kar ni povedal. Te besede me nikakor ne odvrtaajo od dela, ker obravnaval bi to stvar popolnem predmetno; odvrta me pa od dela ona ostra roka, ki tako bistro pregleduje nezavisne slovenske časopise ter jih zarad najmanjše nevsečne stvarice zasega. V deveti deželi celó Liliputanci dobro poznajo dejansko spričano politično načelo: Naj-očitniše znamenje slabotne vlade je, če v neznatnih in postranskih stvareh svojo moč kaže. A odloženo, ni opuščeno. Zato se mi je najprimernejše zdelo, čitačemu občinstvu ponuditi političen roman. Le primerneje izbrati, bilo je težavno. S prva sem omahoval med „Tribuns et courtisans“ pa „L'histoire dun plebscite“, a nazadnje se odločil za Laboulayev „Pariz v Ameriki“, kateremu so čitatelji svojo naklonjenost do današnjega dne ohranili. Temu priča je, da je izvirnik francoski že l. 1881 bil 32 izdaj doživel. Čitatelji naj sami sodijo, kako jasno in mično je znal Francoz razkladati raznovrstne politične razmere in tudi naj bolj zamotana politična vprašanja. Poslovenil sem povest po 18. pariški izdaji (od leta

Poslednja ministerska kriza na Angleškem je bila hudo prestrašila **Italijane**. Bali so se, da pade Gladstone in pride konservativno ministerstvo. Potem bi Angleži utegnili protiviti se italijanskej okupaciji krajev ob Rudečem morji. Saj je že tako egiptovska politika spravila vlado v zadrego, potem bi se pa težave utegnile še povekšati. Konservativna vlada angleška bi ne hotela privoliti, da bi kaka druga vevlast posedala egiptovske kraje in zapovedovala tam kakor Anglija. Tako bi italijanska ekspedicija napravila popolen fijasko. Sedaj je pa v Italiji velika radost, da ostanejo liberalci v Angliji na krmilu.

Sedaj se govori, da se mej Berlinom in Gmundenom, kjer biva vojvoda Cumberlandski, vrše obravnave, da bi brunsviškimi vojvodo odločil se Jurij Viljem, štiriletni sin vojvode Cumberlandskega. Do polnoletnosti njegove vladal bi regentstveni svet, kojega imenuje **nemški** cesar. Rodovina Welfov bi se pa potem odrekla vseh pravic na hanoveranski prestol. Koliko je resnice v tem, ne moremo vedeti, kajti najrazličnejše vesti so se že razširjevale o brunsviškem prestolonasledstvu. — Pri obravnavi o potrebščinah za Kamerun v tretjem branji je Bismarck naravnost povedal, da bode razpusil državni zbor, ako ne bode podpiral njegove kolonijalne politike.

Švicarska vlada začela je jako odločno postopati proti **anarhistom**. Zadnje dni jih je mnogo dela v zapor, mnogo pa izgnala iz dežele. Jednako strogo postopa proti domačim in tujim anarhistom. Ker jim Švica ne bode dajala več zavetja, bode anarhistom delovanje jako težavno in upati je, da bode anarhizem jel pojemati.

Nevarnost za **angleško** vlado še ni odstranjena. Konservativci mislijo kmalu poskusiti nov naval na vlado. Morda se njim pri novej priložnosti posreči jo vreči. Sedaj bi baje še več liberalcev bilo glasovalo proti vladi, ko bi se ne bili bali, da bi se vladin poraz ne smatral za zmago konservativcev, katerej bi sledila konservativna vlada. Zategadelj pa v bodoče mislijo konservativci pri vseh napadih na vlado poudarjati, da nemajo nič proti temu, ako pride na krmilo novo liberalno ministerstvo. Mislijo namreč, da je treba začeti boj proti liberalcem pri glavi, pri Gladstonu samemu. Ko ta pade, bode začela liberalna stranka slabeti, kajti v svojej sredi nema nobenega moža, ki bi užival pri narodu toliko zaupanja in imel tolike zmožnosti kakor Gladstone.

Vse delovanje poveljništva **sudanske** ekspedicije gre na to, da se zjedinijo razstreseni angleški oddelki Brackenburyjev oddelek se je nazaj poklical v Korti. — Ustajniki so vzeli Kassalo in vso posadko poklali. Pa tudi drugod napredujejo ustaši.

Japanska in Korejska vlada sta se sporazumeli, kako poravnati nasprotja, ki so bila navstala vsled poslednjih nemirov na Koreji, pri katerih je bilo več Japancev pobitih in so mnogi izgubili svoje imenja. Koreja bode odposlala v Japan posebno poslanstvo, da bode prosilo tamošnjo vlado za odpusčenje. Nadalje Koreja plača 100.000 srebrnih dolarjev odškodnine rodovinam pri teh nemirih pobitih Japancev, 20.000 pa, da se zopet sežida v decembru razrušeno poslopje japonskega poslaništva. Morilci kapitana Issabanyaskega bodo se strogo kaznovali in Japan bode v Séoulu smel imeti čete za varstvo svojega poslaništva.

V **Columbiji** je buknil ustanek. V provinciji Barranquilla bile so vladne čete tepene. Zgubili so 200 ranjenih, 60 mrtvih in 300 ujetih. Mesto Cartagena, ki je podlaga operacijam vladnih čet, oblega 800 ustajnikov.

Domače stvari.

— (Bralno rokodelsko društvo v Tolminu) poslalo je pesniku Gregorčiču pismo, v katerem se mu izražajo tople simpatije ter poudarja ponos, da se je v tolminskih gorah porodil tak veleum.

1867), ki jo ravno mej svojimi knjigami hranim. K tej izdaji vsak poznatelj francoščine lahko čita na čelo postavljeno opomnjo, ki se končuje s sledečimi besedami: „L' auteur et l' éditeur de Paris en Amérique autorissent la traduction de ce livre dans toutes les langues étrangères“. Ta mični roman se mi je zdel tem primernejši, ker me je skoro neprestano spominjal na naše domače razmere ter zlasti delovanje poštenih in nepoštenih časnikaev tako pravično in resnično presojal. Kdor koli se bi čutil za detega, naj se le tolaži z onimi besedami, s katerimi se španjske povesti navadno končujejo:

Quien haga aplicaciones
Con su pan se lo coma.

Pred vsem pa naj č. čitatelji „Slovenskega Naroda“ imajo potrpljenje s prelagateljem.

* * *
Stat nominis umbra.

V Ljubljani 26. prosenca 1885.

— (Slovanska vzajemnost.) V literarno-govorniškem društvu „Slavia“ v Pragi bilo je v nedeljo zopet predavanje o Slovencih. Čital je pisatelj gosp. J. Lego razpravo: „Katere so zasluge slovenske duhovščine za slovstvo?“ Gosp. Kol. Pover pa je poročal o „Poeziji“ Gregorčičevih. — To je lepo, to je slovansko!

— (Petdesetletnica preporoda slovenstva hrvatskega) praznovalo bo hrvatsko akad. društvo „Zvonimir“ na Dunaji s posebno slavnostjo v 8. dan t. m. in sicer v lokalitetah „katoliške resurse“. Mej slovanskimi dijaki je zanimanje za to slavnost veliko.

— („Kres“) prinaša v svojej 3. letošnji številki naslednjo vsebino: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — Vzpomladne pesni. A. Funtek. — Slika in srce. Novela. Spisal dr. Stojan. (Konec.) — Človeško srce. Mirko. — In prav je tako. Mirko. — Narodne pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal I. Scheinigg. Dalje. — Nekoliko literarnih opazek. Spisal I. Pajek. (Konec.) — Najzanimivejše in največje orgle na svetu. Spisal Danilo Fajgelj. — Sventipolk. Davorin Trstenjak. — Poročilo o hrvatske književnosti. Spisuje I. Steklasa. — Drobnosti.

— („Dolenjskih Novic“) došla nam je 5. številka s prav poučno, po domače pisano vsebino. Ta prav spretno uredovani list pridobiva si vedno več prijateljev in moral bi biti v vsakej boljši kmetijski hiši.

— („Vrtec“) za mesec marec je prinesel za našo učečo se šolsko mladino sledečo gradivo: 1. Pri zibel (pesen, zložil A. Pin); 2. Rešitev iz razbojniške jame (povest po „Hardtmuthu“ poslovenil I. Vidic); 3. Upanje in obup (s podobo); 4. Sneženi mož (po Andersenu poslovenil A. B.—č.); 5. Tri lilije sv. Jožefa (poslovenil Alojzij Vakaj); 6. Kmet in prorok (po „Vuku Vrčeviču“); 7. Razne drobnosti. — „Vrtec“ stoji za vsa leta 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Naročnina se pošilja „Vrčevemu uredništvu“ v Ljubljani, mestni trg štev. 23.

— (Vabilo k društveni besedi,) katero priredi narodna Čitalnica Ljubljanska dne 8. marca 1885. Vspored: 1. Iv. pl. Zajc: „Pozdrav brodar“, moški zbor s samosplovom za bariton; solist g. A. Pucihar. 2. J. V. Koseski: „Divica Orleanska“, I. dejanje, 9. prizor; deklamuje gospica Josipina Vernikova. 3. Dvořák: „Zaupanje“, dvospev s spremljevanjem na klavirji; pojeta gg. V. Valenta in A. Razingar, spremljuje g. Ivan Pribil. 4. J. Raff: Fantazija o motivih iz Wagner-jeve opere „Tannhäuser“, svira na klavirji gospica M. Khamova. 5. L. van Beethoven: Dvospev za sopran in tenor iz opere „Fidelio“, pojeta gospa A. Svetkova in g. drd. M. Hudnik, na klavirji spremlja g. vitez Ohm-Janušovski. 6. J. V. Koseski: „Divica Orleanska“, IV. dejanje, 1. prizor; deklamuje gospica Josipina Vernikova. 7. Bazin: „Križari na moru“, moški zbor. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Pristop k besedi imajo izključljivo le čast. p. t. društveniki Čitalnice.

Odbor.

— (Javna poskušnja.) Jutri popoldne ob 3. uri razkazoval bode v g. Tönniesu tovarni g. Gustav Bernheim, inženir iz Reimsa svojo kemično brizgalnico in delal poskušnje z gasilno tvarino „Pyro Extincteur“, katero je on izumil. Jednaki poskusi so se po drugih mestih baje jako dobro obnesli. Vsekakor bode zanimivo, ogledati si to predstavo.

— (Vagoni vkupe trčili) so danes popoldne na tiru južne železnice v Latermanovem drevedu. Od tovornega vlaka odklenilo se je nekoliko vagonov. Strojvodja to zapazivši, ustavi vlak. A mej tem pridrdrali so odklenjeni vagoni za vlakom in trčili s toliko silo vanj, da je več vagonov poškodovanih.

— (Iz Šmarja pod Ljubljano) se nam piše: V četrtek 26. dan februarja ustavil se je deželni predsednik gosp. baron Winkler, vračajoč se iz Račine, kamor je bil šel ogledat po povodnji napravljeno škodo, pri nas v Šmarji, kjer ga je pričakovala požarna bramba in šolska mladina s svojo zastavo. Po pozdravu g. dekana Drobniča, in ko se se vsi poleg dekana stoječi gospodje predstavili, govoril je g. deželni predsednik z predstavljenimi, potem je šel v cerkev in v šolo. V šoli izpraševal je učence in učenke nekoliko sam, nekoliko po učitelji. V šoli bil je nad poldruge uro ter se prav zadovoljen poslovil od gg. učiteljev in od učencev. Po-

tem je šel v stanovanje g. dekana. Ko se je vrnil, stopijo Šmarski možje predenj in ga prosijo pomoči za prepotrebni vodnjak. Obljubil je, da bode njih prošnjo po moči podpiral. Pri odhodu zadoneli so živahni žviokli.

— (V kranjsko hranilnico) ušlo je meseca februarja t. l. 2095 strank 505.603 gold. Izplačalo se je v istej dobi 1930 strankam 303.346 gld. 67 kr.

— (Tatvine.) Postopač Breskvar ukral je svoji ljubici, prerezavši jej žep, 7 gld. Ko so ga redarstveniki prijeli, vrgel je ukradeni mošnjiček od sebe, v katerem pa je bilo le še 2 gld. in nekaj krajcarjev. Ostali znesek poplavilo je suho grlo. Policija izročila ga je sodnji. — V kavarni „Fischer“ ukradena je bila zadnje dni nekemu gospodu nova zimska suknja, vredna nad 40 gld., nekemu gospodu pa klobuk. Policija je prišla tatu, postopača Lovreta Čerhavca, ki je prišel brez zimske suknje in s slabim klobukom v kavarno, se ondu usel, pil črno kavo, potem pa se oblekel v novo zimsko suknjo in pokrnil z dobrim klobukom, slabega pa pustil v kavarni.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri včerajšnji tajni obravnavi obsojen je bil 57 letni stari Matevž Škrbec zaradi hudodelstva spolskega posiljenja na šest let teške ječe, poostrene s postom, tamnico in trdim ležiščem.

— (V Celji) obsodili so v 2. dan t. m. bivšega profesorja dra. Neminarja zaradi goljufije na dva meseca ječe. Neminar je nekega trgovca v Mariboru pregovoril, da mu je dal veliko sladkorja na upanje, češ da bode „cognac“ izdelaval, Prisleparjeni sladkor pa ni porabil za „cognac“, ampak prodal ga je nekemu drugemu štacunarju.

— (Lokalna železnica iz Celovca v Spodnjo Bistrico.) Na stroške konsorcija za gradnjo železnice iz Celovca v Borovlje izdelali so uradniki generalnega nadzorništva avstrijskih železnice črtež za lokalno železnico iz Celovca v Spodnjo Bistrico, zraven za železnico v Gorenje Borovlje in za vlečno železnico v Viktring. Ta črtež je trgovsko ministerstvo dne 7. pr. meseca doposlalo deželni vladi v Celovci in jej naložilo, da ga pregleda z ozirom na dotične kraje. Obsega pa 16,2 kilometrov dolgo glavno progo od južne železnice kolo dvora v Celovci pa do Spodnje Bistrice, potem železnico, ki bi se od glavne blizu postaje Kaplje odcepila 3,25 kilom. dolga v Gorenje Borovlje in slednjič 2,2 kilom. dolgo vlečno železnico v Viktring. Graditeljni stroški so proračunjeni na poldrugi milijon goldinarjev, t. j. na 61.900 gld. na jeden kilometer.

— (Znanostno preiskavanje Krasa.) V „klubu avstrijskih turistov“ na Dunaji osnoval se je poseben odsek, ki se imenuje „Kraški odsek“. Njegova posebna naloga je, da proučuje vodopisne razmere v tem oziru znamenitih kranjskih, zlasti notranjskih dolin in globelij. Vlani že je o tem imel jako interesantno predavanje sam načelnik tega odseka za jame, rekše dvorni svetnik dr. Fr. pl. Hauer, ravnatelj c. kr. geološkega državnega zavoda. Jako spretni preiskovalec jam, g. Fr. Kraus, je potem delo nadaljeval in na njegove predloge je klub turistov ukrenil, da bode kolikor moč: žrtvoval za kraška podzemeljska preiskovanja. Generalno ravnateljstvo južne železnice obljubilo je, da bo zdatno podpirati društvo. Postavil se je poseben odbor za tehniška in znanostna dela. On bode sledil reko Pivko, kakor se pod zemljo vije, počenši od Pivške naprej morebiti prav v Postojnsko jamo. Če se mu to posreči, če pota izvede iz jedne jame v drugo, potem dobodemo na Kranjskem odprt čudapoln podzemeljski labirint, kakeršnega ni v celi Evropi. To pa bodo tudi prve poskušnje za jednaka dela, uvidelo se bo, če je sploh mogoče prodirati po naših podzemeljskih jamah in vodah. Potem se le bode mogoče misliti, kako bi se dalo odvrti notranjske povodnji, ki prihajajo leto za letom samo zato, ker se obilo deževje ne more odtekat po izključno podzemeljskih strugah, se torej v jamah ustavlja in tako napolni, da se vrhu zemlje prikazuje cela jezera. Želeti je torej, da bi se vztrajno in mnogo podpirano nadaljevalo pričetno delo.

— (Za belice!) „Klub avstrijskih turistov“ naprosil je vse deželne zbore v planinskih kronovinah, naj ukrenejo zakone deželne, po katerih bi bilo prepovedano, za svoj obrt s korenino izkopavati belice (Gnaphalium leontopodium, Edelweiss). Dotični naj bi bil primerno kaznjevan. V peticih se pravi, da se za posebne kupce po sto in sto ti-

soč belic poruje in potem prodaje celo v Ameriko, tako se je bati, da bodo te krasne cvetice, kjer je še moči priti do njih, s časom vse do zadnje uničene. V Švici že imajo stroge zakone proti izruvanju in prodajanju korenitih belic.

— (Zvezd repatic) bode letos dokaj videti, tako prve dni tega meseca komet Enkejev, aprila meseca jeden izmed kometov Tempel-jevih potem julija ali avgusta meseca komet, ki ga je Tuttle ugledal 1858. leta v Cambridge. Pravijo, da v takih letih trta dosti in dobrega vinca rodi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 4. marca. „Norddeutsche Allgemeine“ pravi, da je od angleške strani objavljen pogovor mej angleškim poslanikom in Bismarckom v 25. dan januarja najčudnejša in največega obžalovanja vredna indiskrecija, vsled katere so zaupni pogovori mej državniki obeh vlad v bodoče nemožni. Bržkone so Angleži imeli namen, v francoske vzbuditi nezaupnost proti Nemčiji, kar se jim pa menda ne bode posrečilo.

London 4. marca. V gorenjej zbornici naznanila je vlada, da so se Rusi močno proti Heratu naprej pomaknili in da nečejo zadovoljiti angleški zahtevi, da bi zavzete postojanke izpraznili. Ruska vlada izjavila je, da je ruskim častnikom zaukazano, izogibati se konfliktov z Afgani. Zavozljanja bilo bi se le tedaj bati, ko bi Afgani napali ruske predstraže. O tem, je li angleško-ruska vojna zavisna od spora mej afganskimi in ruskimi predstražami zahteva Granville, da se prijavi interpelacija.

Razne vesti.

* (Poštne hranilnice.) Meseca februarja t. l. ušlo je v avstrijske hranilnice 14.392.169 gld. proti 14.065.502 prvega meseca t. l., izplačalo se je pa 12.467.314 gld. Novih knjižic se je izdalo 13.179 proti 18.715 meseca januarja t. l. Kranjska, Štajerska in Koroška prišledele so 10.863 ulog s 980.413 gld., povrnilo se jim je pa v 2347 slučajih 307.518 gld. Koncem minulega meseca t. l. ostalo je še v vseh poštah hranilnicah 18.749.681 gld. prištedenih novcev.

* (Poljska zdravnica.) V Varšavi pričakujejo sedaj Poljakinj gošpo Marijo Stobiesko, katera v Združenih državah Severne Amerike služe za izvrstno zdravnico oči. Gospa Stobieska je stara kakih 40 let in se je s svojimi stariši že davno iselila v Ameriko, se šolala zdravništva na vseučiliščih v Filadelfiji, ter se posebno urila v zdravljenju oči. Njena slava raznesla se je zlasti zadnji dve leti po vsej Severni Ameriki, ko je ozdravila oslepelega brata predsednika republike Arturja ter mu vsled ročne in srečne operacije zopet podelila popoln vid. Zdravnica naselila se je potem v Milwaukee in imela toli posla z bolniki, da si je kmalu prislužila precejšnje premoženje. Svojemu narodu zvesto udanej narodnjakinji se je pa vedno tožilo po domu in sedaj je ukrenila za dlje časa ostaviti Ameriko ter prebivati v svojej milej domovini.

* (Velik požar.) Iz Vesprima se poroča, da je 18. m. m. v občini Vanyoli v Ogerskej navstal v nekem skednji ogenj, ki je v kratkem vsled silnega vetra uničil 40 poslopj s cerkvijo vred. Zvonovi v zvoniku so se raztopili in popadali v gorečo hišo božjo. Od nesrečnih pogorelecev jih je malo varovanih.

* (V dveh letih 5 otrok.) 26. m. m. poročila je na Dunaji trojčka (tri deklice) zasobnega uradnika soproga Berta Hautsch, katera je tudi lansko leto dvema zdravima dečkoma podelila luč življenja. Mati, izredno šibka gospa, in otroci so pri polnem zdravju.

* (Potres v Španiji.) Iz Madrida se dne 28. m. m. poroča: Prebivalci v pokrajinah Granadi in Malagi imeli so zopet dva močna potresa. V Loji in Granadi podrlo se je vnovič več poslopj. Ljudstva polastil se je nov strah; vse beži na prosto in prebiva pod milim nebom. — Uradni seznam objavlja, da je vsled vseh silnih potresov samo po pokrajini Granadi 3346 popolnem podrtih in 2138 pa močno poškodovanih hiš in poslopj, 690 mrtvih in 1173 ranjenih ljudi.

* (Poroča z dvema soproga.) Pred deželno sodnijo v Graudenzu obravnavala se je te dni jako redka pravda. Meseca decembra 1884 namreč hotel se je nek delavec, kateri je sedem in pol leta preživel že v ječi, oženiti z neko služkinjo. V dan poroke ima nevesta seveda preobilo opravkov. Ko jej ženin torej reče, naj ide z njim k posvetnej gosposki, pravi nevesta k svojej mlaši sestri: „Pojdi pa Ti z mojim ženinom namestu mene, jaz moram pripravljati jedila za ženitnino.“ Sestra gre z ženinom in dotični uradnik ja poroči. Pozneje pri cerkveni poroki imel je pa ženin svojo pravo navestost saboj. Sodnija obsodila je zato delavca na tri mesece, njegovi soprogi pa vsako po 14 dni v zapor.

* (Velikansko izneverjenje.) Pregledovanje knjig blagajnega urada v državi Kentucky pokazalo je, da je v zadnjih letih izginilo iz državne blagajne nad 2 milijona dolarjev. Kdo je toliko vsoto izneveril, se še ne ve.

* (Požar.) Iz Novega Yorka se piše 24. m. m.: Kakor poroča ravno semkaj došla brzokavka, pogorelo je v jutro 27. t. m. v Washingtonu krasno narodno gledališče. V gledališči stanujoče osebe so srečno rešili, tako da se ni nihče pri požaru pone-srečil. Škoda ceni se na 150.000 dolarjev.

* (Število prebivalcev večih evrop-skih mest.) Konci 1883 leta brojala so večja evropska mesta: London 4.019.000, Pariz 2.239.000, Berlin 1.192.000, Dunaj (policijski rajon) 1.169.209, Petrograd 928.016 (po številjenji 1881. leta), Ham-burg (s predkraji) 435.000, Vratislava 280.000, Monakovo 240.000, Draždane 229.000, Lipsko 160.000, Kraljevec 150.000, Kolonj 148.000, Fran-kobrod ob Menu 143.000 duš.

* (Ognjeniki v Ruskeji.) Ognjeviti pojavi blizu ruske vasi Jonin v okraji Smolenskem, silo-vito vznemirjajo že dolgo ljudstvo po vsej tamošnji okolici. Ruski listi nam poročajo o teh prikaznih to-le: Že kakih 10 let opazujejo kmetje na bližnji gori izredne in čudne prizore. Sneg na tej gori pre-cej skopni in zadnja tri leta čujejo blizu gore po-gosto podzemeljsko bobnenje; ob jednom se dviga kvišku iz vrhunca gore gost, črn dim. Letos opazu-jejo celo svetla plamena plapolati iz gore prihaja-joča s sivim pepelom in lavo na dan. Vsa okolica je presenečena in ljudje hité vkupe, da blizu gle-da-jo čudni prizor. Tudi iz neke druge gore kakih 8 vrst od mesta Elni šviga včasih ogenj kvišku in okolu gore čuti se nenavadna toplota.

* (Zaljubljeno pisemce v smodki.) Da se šestokrat v smodkah dobe razne tuje stvari, ka-kor slama, lasje, žebliji itd., je obče znano. Da se pa v smodki nahaja tudi začetek tragičnega zaljub-ljenega pisemca, je vsekakor čudno in kaj novega. Tako pisal je nek prijatelj iz Witten-a nemškemu listu v Kolonijo, da je nedavno našel v „fini“ smodki zvit papir, na katerem je pisano v urgermanskem pravopisu to-le: „libe Auguste, ich deilhe dir mitt das ich dir mit dem Unnerowesir gester Abend gesehen habe, wen ich dat witerseh is es mit unsser liebe aus, Weil ich hofe, daste dir besserst...“ Ne vemo, komu bi se bolj čudili, smodki, v kateri tiči za-ljubljeno pismo, ali uzornej volapük-nemščini ali pa obema. Upajmo, da se je „Avgusta poboljšala“ in da ni pobegnula s podčastnikom („Unnerowe-sirjem“).

III. račun

o dohodkih in stroških za Jurčičev spomenik za dobo od 1. januarja 1883. do 31. decembra 1884. l.

A. Dohodki.

V blagajnici je bilo ob zadnjem računu prebitka:

a) naloženih pri obrtni-škem društvu v Ljub-ljani	gld. 65.—
b) gotovine	„ 3.02
c) in srečka Ljubljan-skega posojila	„ 20.—
Vse vkup	gld. 88.02
Za prodane knjige	„ 609.58
Obresti od naloženega denarja	„ 2.40
Vsega vkup	gld. 700.—
Ako se odštejejo stroški	„ 565.97
kaže se prebitka	gld. 134.03
od katerega je v blagaj-nici gotovine	gld. 114.03
in srečka Ljubljanskega posojila št 50.026	„ 20.—
Vsega vkup	gld. 134.03

B. Stroški.

Korektura II. in III. zvezka Jurčičevih spisov	gld. 138.25
Na račun tiska II. zvezka Jurčičevih spisov	„ 250.30
Vežanje	„ 128.08
Poštnina	„ 16.34
Naprava omare in zaboja za knjige	„ 16.—
Cvetice na grobu in lepšanje groba	„ 17.—
Vsega vkup	gld. 565.97

V Ljubljani, 31. decembra 1884.

Dr. Val. Zarnik, Dr. Jos. Starč, predsednik, blagajnik.

Zahvala.

Odbor veselice meščanov v Škofjeji Loki je blagovolil darovati čisti dohodek takajšnjemu krajnemu šolskemu svetu s pristavkom, da se obrne v korist uboge šolske mladine na tukajšnji štiri razredni deški ljudski šoli. Iz te svote na-pravile so se 16. dečkom hlače. Za to blagodušno darilo izreka v imenu starišev najtoplejšo zahvalo.

Krajni šolski svet v Škofji Loki, dué 2. marca 1885.

(118)

Jan. Stabel, predsednik.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Zahvala.

Gospod Adolf Mulley, c. kr. poštar, predsednik kraj. šol. sveta in župan Dol. Logaški, daroval je tukajšnji šoli zemljevid Evrope in za šolski vrt znesek 150 gld.; gospod Tomaž Tollazzi, posestnik in trgovec na Čevcih, kupi je orodje in vso drugo pripravo za šolski vrt; slavni odbor „Narodne šole“ pa je za mali znesek poslal mnogo šolskega blaga revni mladini te šole. Vsem tem dobrotni-kom izreka najtoplejšo zahvalo.

vodstvo dvorazredne ljudske šole v Dol. Logatei, dné 1. marca 1885.

A. Ribnikar, nadučitelj.

Tuji:

3. marca.

Pri stonu: Bacher z Dunaja. — Pick iz Linca. — Dr. Šust iz Trsta. — Arko iz Zagreba. — Boncelj iz Želez-nikov. — Mali iz Cel-vea. Pri stonu: Müller z Dunaja. — Windt iz Prage. — Euphrat z Dunaja. — Mulley iz Vrhneke. — Schwarz iz Budimpešte. — Dr. Fleve iz Dignane. Pri avstrijskem cesarji: Lutz iz Trsta. — Ros-ner iz Zagreba. — Gaber iz Škofje Loke. — Štrunc iz Kamnika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. marca t. l.

Pšenica, hktl.	gl. kr. 6.85	Špeh povojen, kgr.	gl. kr. 66
Rež, ...	5.3	Surovo maslo, ...	85
Ječmen, ...	20	Jajce, jedno	2
Oves, ...	23	Mleko, liter	8
Ajda, ...	4.71	Goveje meso, kgr.	64
Proso, ...	5.85	Telečje	62
Koruza, ...	3.36	Svinjsko	54
Krompir, ...	3.20	Kostrunovo	36
Leča, ...	8	Pišanec	50
Grah, ...	8	Golob	18
Pizol, ...	8.50	Sen, 100 kilo	1.96
Maslo, ...	92	Slama, ...	1.78
Mast, ...	82	Drva trda, 4 metr.	8.20
Špeh frišen, ...	54	„ mehka, ...	5.60

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
3. marca	7. zjutraj	736.65 mm.	0.8° C	sl. jvz.	snež.	6.20 mm.
	2. pop.	737.24 mm.	2.7° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	737.00 mm.	1.4° C	sl. vzh.	obl.	snega.

Srednja temperatura 1.6°, za 0.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 4. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 75	kr.
Srebrna renta	84 „ 30	„
Zlata renta	108 „ 35	„
5% marena renta	99 „ 35	„
Akcije narodn. banke	868 „	„
Kreditne akcije	304 „ 80	„
London	124 „ 20	„
Napol	9 „ 80	„
C kr cekini	5 „ 80	„
Nemške marke	60 „ 50	„
4% državne srečke iz 1854	250 gld 12 „ 50	„
Državne srečke iz 1861	100 gld 173 „	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 30	„
Ogrska zlata renta 6%	— „ —	„
„ 4%	99 „ 25	„
„ 5%	94 „ 30	„
5% štajerske zemljišče odvez oblig	104 „	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld 115 „ 75	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123 „	„
Prior oblig. Elizabetine zapad. železnice	112 „ 75	„
Prior oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ 75	„
Kreditne srečke	100 gld 179 „	„
Rudolfove srečke	10 „ 19	„
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 109	„
Tramway-društ. velj 170 gld a v.	215 „	„

Komi ali trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom, uren prodajalec, močen, slovenskega in nemškega jezika zmožen in z dobrimi služ-benimi pričetki, želi svoje mesto spremeniti. — Natančno se izve pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (122—1)

Hiša s prodajalnico

tudi posebno pripravna za gostilno na Notranjskem v Sla-vini pri Postojni se pod zelo ugodnimi pogoji daje v najem ali tudi prod. Lega hiše je ugodna za vsakeršni promet in se je tudi do zdaj dobro rentirala. Daje se v najem, ker je nje posestnik drugje moral oskrbnitvo premoženja pre-vzeti. — Ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo „Slov. Naroda“. (111—3)

Dr. Spranger-Jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, me-dicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvirno domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodnim in trebušnim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču v želodec, omedlevici, glavobolju, trebuholju, zasliženju, želodčne kislini, vzdigovanju, omotici, koliku, skrofelnim itd., proti zlatej žili, zaprtju. Hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepi-cajte se sami. Jedna stekl. 50 in 30 kr.

Pri gospodu lekarji Svobodi, pri Zlatem orlu, na Preširnem trgu. (716—1)

Lapajne:

Zgodovina Stajerskih Slovencev.

Cena l gld. 20 kr.

Dobiva se v Ljubljani pri knjigovezu Dežmanu in v Katoliški bukvarni. (92—3)

Št. 3046.

(104—3)

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu Ljubljanskem oddati je na novo ustanovljeno službeno mesto

policijskega komisarja

z letno plačo 1200 gld. in s pravico do dveh v po-kojnino vštavnih 10% petletnic.

Prosilec za to službo je prošnje z dokazili o starosti, o sposobnosti, katere treba za višje upravno ali pa za sodniško službovanje, o dosedanjem poslo-vanju in pa o popolnem znanji slovenskega in nemškega jezika vložiti

do 22. marca t. l.

pri podpisnem magistratu in sicer onim, ki so v javni službi, potom predstojajoče gospodske.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 21. dan februarja 1885.

Župan: Grasselli.

Naznanilo.

Pri parnem malinu ob cesti ležeč (100—3)

prostor

za 3 ali 4 parcele po 200□° se iz proste roke proda. — Natančneje se izve v Kravjej dolini št. 9.

Kamnosekarji,

kateri so vajeni delati v kamnolomih, dobé stalno delo proti dobri plači. Prednost imajo oni, ki so vajeni in so že bili v marmorovih kamnolomih. — Oglasé naj se pri last-nikih kamnoloma gg.

Neuhold & Kellner

(115—2) v Slov. Bistrici nu Spod. Stajerskeu.

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

NOV.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Milorh. — Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * Stat. nominis umbra. Ml. 8°, 19 pól. Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin, ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja . . . . . 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja . . . . . 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, fran-coski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . . . 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kažen, novela, francoski spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslo-venil Davorin Hostnik. Velja . . . . . 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštnine, za po-samezne zvezke pa 5 kr.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Teutonia“, odhod okolu 25. dne marca 1885.

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (117—3)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emilliano d' Ant. Poglajen, generalnega agenta v Trstu.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.